

Το νέο πλαίσιο προστασίας των προσωπικών δεδομένων Μία αναγκαία και δύσκολη προσαρμογή

Λίλιαν Μήτρου

Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αιγαίου - πρώην μέλος ΑΠΔΠΧ

1997-2017 - 20 Χρόνια ΑΠΔΠΧ – Αθήνα, 22 Μαρτίου 2018

L.mitrou@aegean.gr

Το νέο περιβάλλον και η αναγκαιότητα του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων

- Νέο **θεσμικό περιβάλλον** – «**συνταγματοποίηση**» της προστασίας (Συνθήκη Λισαβόνας)
- Αναγκαιότητα **προσαρμογής στην τεχνολογική εξέλιξη** και στις επιπτώσεις της στο **κοινωνικό-οικονομικό περιβάλλον**
- Ριζικές αλλαγές στην **έκταση/ ένταση/ποιότητα και δομή** της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων
- (Διαρκώς) **αύξουσα εμπορευματοποίηση**
- **Πληροφοριακή Όσμωση** μεταξύ ιδιωτικού και δημοσίου τομέα: **PNR data/ πρόσβαση σε τραπεζικά δεδομένα**
- **Αύξουσα διασυνοριακή ροή** των προσωπικών δεδομένων

Εξέλιξη, μεταρρύθμιση ή επανάσταση;

Τι είναι ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας [Προσωπικών] Δεδομένων ;

- **Επιβεβαίωση επιλογών της δεκαετίας του '90** ή μία προσανατολισμένη και ανθεκτική στο μέλλον μεταρρύθμιση;
- Μία **δέσμη αρχών** ως ανταπόκριση στις προκλήσεις της τεχνολογικής και οικονομικής πραγματικότητας ή ένα **(αν)επαρκές κανονιστικό ανάχωμα;**
- Ένας νέος **οδοδείκτης** : ο ΓΚΠΔ καταγράφει, αποτυπώνει τις **αξίες** αλλά και τις «**αντιφάσεις**» της Ευρωπαϊκής Ένωσης
 - **Σύμμετρη – οικονομική - ανάπτυξη** με σεβασμό της **αυτονομίας και της πληροφοριακής ιδιωτικότητας**
 - **Υποστήριξη της τεχνολογίας και της έρευνας** με ενίσχυση της **προστασίας των δικαιωμάτων των προσώπων**

Ένα νέο νομοθετικό πλαίσιο ή μία νέα αντίληψη ευθύνης και συμμόρφωσης;

- ▶ Απαλλαγή από υποχρεώσεις γνωστοποίησης: **Γραφειοκρατία ή λογοδοσία;**
- ▶ **Αυτοέλεγχος** και Αναδιοργάνωση των μηχανισμών συμμόρφωσης
 - ▶ **Εκτίμηση κινδύνων κι επιπτώσεων** της επεξεργασίας
 - ▶ **Πολιτικές** επεξεργασίας/προστασίας
 - ▶ **Υπεύθυνος Προστασίας δεδομένων**
 - ▶ Τήρηση **αρχείων επεξεργασίας**
 - ▶ **Πιστοποίηση** συμμόρφωσης
 - ▶ **Κώδικες δεοντολογίας**
- ▶ Η συνειδητοποίηση της **συνέργειας δικαίου και τεχνολογίας**
 - ▶ Προστασίας εκ/δια σχεδιασμού (**by design**) και εξ' ορισμού (**by default**)
 - ▶ Ανάδειξη της **ασφάλειας δεδομένων** (συστημάτων/ υποδομών/ δικτύων) ως βασική σύστοιχη υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας

Η «προσαρμογή» του δικαίου και η πρόκληση για τον νομοθέτη....

- Ανάγκη για **συστηματικότητα και συνεκτικότητα** ρύθμισης και διασφάλισης ενιαίας εφαρμογής
- **Υπεροχή ενωσιακού δικαίου**: εθνικοί κανόνες **εφόσον και στο πλαίσιο** που το επιτρέπει ο Κανονισμός
 - Διατήρηση ή θέσπιση ειδικών διατάξεων...
 - Προσδιορισμός περιστάσεων ειδικών καταστάσεων- **ακριβέστερος καθορισμός των προϋποθέσεων....**
- **Ρήτρες ευελιξίας - Υποχρεωτικές εξουσιοδοτήσεις - δυνητικές παρεκκλίσεις**
 - Ρύθμιση ειδικών πεδίων – **εργαζόμενοι/ έρευνα/ ελευθερία πληροφόρησης.....**

Τα κριτήρια της πρότασης της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής ως προς το εθνικό πλαίσιο

- **Αξιοποίηση ευχερειών** του Κανονισμού με ενίσχυση δικαιωμάτων αλλά **χωρίς πρόσθετες** (και περιττές) **επιβαρύνσεις**
- **Αποτύπωση/Αξιοποίηση «νομολογίας»** ΑΠΔΠΧ και δικαστηρίων (συμπεριλαμβανομένων των ΕΔΔΑ και ΔΕΕ)
- Ανάγκη **σαφήνειας/ βεβαιότητας** – ιδίως ως προς ορισμένα πεδία
- Δέσμευση από **γράμμα/ πνεύμα Κανονισμού** (λογοδοσία-οργάνωση συμμόρφωσης)
- Οι κανόνες διατυπώνονται και εφαρμόζονται σε συγκεκριμένο πλαίσιο : **ποια είναι η αντίληψη ως προς τη συμμόρφωση**

«GDPR compliance [services]» ή συμμόρφωση στο επίπεδο ελάχιστου κοινού παρονομαστή;

- Η “δαμόκλειος σπάθη” των προστίμων ως κινητήριοις δύναμη
- Ο “DPO” ως καταφυγή και πανάκεια;
- Υπερ-αντίδραση ή συμμόρφωση για το θεαθήναι;
- Υποτίμηση κινδύνων μη συμμόρφωσης
 - Αστική ευθύνη – εκπροσώπηση υποκειμένων από συλλογικούς φορείς
 - Το πλήγμα της φήμης: γνωστοποίηση – ανακοίνωση παραβιάσεων δεδομένων

Οι δυσχέρειες της εφαρμογής-προσαρμογής

- **Δυσχέρεια κατανόησης** των νέων εργαλείων
 - προσέγγιση του κινδύνου και η έννοια της **μεγάλης κλίμακας**
 - Και πότε κάνω [D]PIA?
- **Δυσχέρεια ένταξης των κανονιστικών απαιτήσεων**
 - **στις εφαρμογές** : “ διαγράφω και στο back-up”?
 - αλλά και στην **καθημερινότητα**: η αντίσταση στην αλλαγή
- Η πρόκληση της **αναπροσαρμογής διαδικασιών και (διοικητικών – επιχειρηματικών) μοντέλων**
- **Έλλειψη – περιορισμένη «ωριμότητα»** ως προς ορισμένα **εργαλεία συμμόρφωσης**
 - **Κώδικες δεοντολογίας** ως στοιχείο λογοδοσίας και «ασφάλειας» δικαίου-συμμόρφωσης
 - **Μηχανισμοί πιστοποίησης**

Ανεξάρτητες αρχές Δονκιχωτισμός, διεκπεραίωση ή ένας «τρίτος δρόμος» ;

- «Χάρτινοι τίγρεις» ή ο κρίσιμος βραχίονας της προστασίας δεδομένων
- Η **ευρωπαϊοποίηση** των ανεξαρτήτων αρχών : δυσχέρεια και κίνητρο
- Η ανάγκη για **αλλαγή μοντέλου λειτουργίας** και «**στρατηγικές προτεραιότητες**»
- Η πρόκληση της αποτελεσματικότητας: **τιμωρός ή συνεργατική προσέγγιση ;**
- **Ανεξαρτησία και αποτελεσματικότητα** : διαλεκτικά και αμφίδρομα συναρτώμενοι στόχοι

25/5/2018 αρχίζει (και δεν τελειώνει) ... η εφαρμογή
κι ας ελπίσουμε ότι όταν θα συζητούμε την επόμενη
μεγάλη «μεταρρύθμιση» δεν θα συμπεριφέρονται –
σχεδόν – όλοι σαν να είναι η προστασία των
προσωπικών δεδομένων μία «καινοφανής»
υποχρέωση

Σας ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας